

16 de setembre de 1936.

Sortida de Barcelona.

Embarco com metge del vapor "Manuél Armús" últim que sortirà de Barcelona cap Amèrica. ¿ Als Estats Units , Mexic , Cuba...? ¿ Qui ho sap ? No som gent que aném a un lloc determinat si no que ens en anem .

En fer-se nit , la sirena del barco retrona l'espai, rebotant , per un costat, sobre l'hombra de la pressó-castell de Montjuich. De l'altre sobre les pressons-vaixells que hi han al moll. Uns mocadors es mouen dient "adeu" i a l'adeu responc amb una llàgrima.

Mar grossa en sortir del port. Vent i pluja. Dels amics , no mes en Tost ha estat amb mi fins el darrer moment. Ara penso amb horror que en registrar-me l'equipatge han estat a punt de trovar-me una lletra dirigida a la Santa Sede pel capellá germá de Paca , la dona de Federico. ; Quin descuit ; .

El barco comença a moures. Porto a bordo un malalt en coma diabètic. El practicant em porta a veure'l a l'enfermeria. Començo a sentir-me marejat , vaig al camarot i em tiro a sobre la llitera.

Negra nit i tempesta al mar i al cel. A les dos del mati truca el practicant per a dirme que el malalt está ja agonitzant. Li dic que no l'abandoni , que jo ja vaig allí. Em vesteixo, completament marejat. Pero , per la tempesta han tancat portes i portelles i per la guerra han apagat les llums. Em perdo per passadissos i cobertes entre cordes , cadenes i l'aigua que vé i vá per arreu. A la fi arribo , m'acosto a la llitera, el malalt m'allarga la ná i amb ella em dona l'últim calor de la seva vida.